

Opolskie Centrum Onkologii
ODDZIAŁ ONKOLOGII KLINICZNEJ

ul. Katowicka 66 a
45-060 OPOLE

tel. (0-77) 44 160 90, (0-77) 44 160 91
Ordynator tel. (0-77) 44 160 89, (0-77) 44 160 88

ZGODA NA LECZENIA

INFORMACJA DLA CHOREJ (GO)

Nazwisko i imię:.....

Lekarz prowadzący: .....

Został u Pani/a rozpoznany (a).....

Na podstawie postawionego rozpoznania i przeprowadzonych badań dodatkowych zdecydowano, że konieczne jest u Pani (a) przeprowadzenie leczenia chemicznego.

W związku z tym prosimy o zapoznanie się z poniższymi informacjami i podpisanie zgody na leczenie.

Leczenie chemiczne jest to leczenie choroby nowotworowej środkami farmakologicznymi. Jego celem jest zniszczenie nowotworu przy użyciu leków cytostatycznych bądź środków hormonalnych. Leki te niezależnie od drogi podania przechodzą do krwi i są doprowadzane do wszystkich części organizmu chorego. Dlatego mówimy, że chemioterapia jest leczeniem systemowym lub ogólnym. Leki stosowane w chemioterapii działają niszcząco na komórki nowotworowe przy udziale różnych mechanizmów. Niestety nie są środkami, które niszczą wyłącznie komórki nowotworowe. W mniejszym stopniu, ale w każdym przypadku, działają również na niektóre tkanki zdrowe, przede wszystkim takie jak; szpik kostny, błony śluzowe, zwłaszcza przewody pokarmowego, skórę i jej przydatki (włosy, paznokcie), wywołując tzw. objawy uboczne, o których mowa w dalszej części tekstu.

Leki stosowane w chemioterapii nowotworów najczęściej są podawane dożylnie w formie kroplówki lub zastrzyku, rzadziej domięśniowo lub doustnie.

Częstość i rodzaj podawanych środków chemicznych zależy od stosowanego programu leczenia. Program leczenia zależy od rozpoznanej choroby. Zazwyczaj po podaniu jednego lub kilku leków (cykl leczenia) następuje kilkunastodniowa przerwa w leczeniu. Przerwy między kolejnymi cyklami leczenia są konieczne przede wszystkim dla odbudowy uszkodzonych lekami chemicznymi prawidłowych tkanek i ustąpienia wszystkich objawów związanych z poprzednim cyklem.

W większości przypadków przed rozpoczęciem leczenia nie można odpowiedzieć na pytanie jak długo powinno być prowadzone leczenie chemiczne. Czas trwania chemioterapii zależy od reakcji nowotworu na podane leki. Dlatego dopiero po pewnym okresie, nie krótszym jednak niż czas potrzebny dla podania trzech kursów leczenia, można określić termin jego zakończenia. Może się również zdarzyć, iż stosowany program leczenia jest mało skuteczny. Zachodzi wówczas konieczność zastosowania innego schematu leczenia, co może istotnie wydłużyć czas leczenia.

Leczenie chemiczne zasadniczo nie jest bolesne i w większości przypadków w trakcie podawania leków dożylnie lub domięśniowo ból nie powinien być większy niż podczas pobierania krwi do badania.

Dożylne podawanie cytostatyków związane jest z ryzykiem wystąpienia działań niepożądanych, do których należą również miejscowe odczyny mogące powstać w wyniku ich wynacznienia. Nasilenie tych powikłań zależy od rodzaju, stężenia i objętości wynacznionego leku i może mieć różny obraz - od niewielkiego zaczerwienienia i obrzęku do rozległej martwicy tkanek i owrzodzeń. Owrzodzenia będące skutkiem wynacznienia cytostatyku wymagają intensywnego postępowania chirurgicznego, w bardzo rzadkich przypadkach łączącego się z koniecznością wykonania przeszczepu tkanek, a nawet amputacji części kończyny. W związku z powyższym chory powinien zwracać uwagę nawet na niewielkie subiektywne odczucia w miejscu wlewu, takie jak: świąd, pieczenie, zaczerwienienie lub zgrubienie. Wyżej wymienione objawy należy niezwłocznie zgłosić personelowi

Jak stwierdzono powyżej, leki przeciwnowotworowe działając niszcząco na komórki nieprawidłowe uszkadzają również niektóre tkanki prawidłowe, co powoduje wystąpienie tzw. objawów niepożądanych, powszechnie zwanych objawami ubocznymi. Ich nasilenie zależy od rodzaju stosowanych leków, ale również od indywidualnej, różnej w każdym przypadku reakcji chorego na te leki.

Najczęściej występującymi i najwcześniej obserwowanymi objawami są nudności i wymioty, podrażnienie i uszkodzenie błon śluzowych przewodu pokarmowego, wypadanie włosów, różnego stopnia uszkodzenie szpiku kostnego. Dzięki poznaniu mechanizmów nudności i wymiotów, obecnie dysponujemy lekami przeciwwymiotnymi o bardzo dużej skuteczności. Stosowanie tych leków eliminuje, bądź wyraźnie ogranicza nasilenie nudności i wymiotów u ponad 80% chorych.

W błonach śluzowych całego przewodu pokarmowego mogą pojawić się niekorzystne objawy działania leków chemicznych. W jamie ustnej objawy te mogą rozpocząć się od uczucia pieczenia, zwłaszcza w trakcie spożywania kwaśnych potraw. Chory może odczuwać zmiany smaku i zapachu. Niekiedy leczeniu chemicznemu mogą towarzyszyć biegunki lub zaparcia.

Wypadanie włosów pojawia się zazwyczaj już w 1-2 tyg. po podaniu niektórych leków cytostatycznych, a jego nasilenie jest różne. Wypadanie włosów ma charakter czasowy. Po ukończeniu leczenia włosy całkowicie odrastają. Niemniej jednak, jeśli dojdzie do ich wypadania istnieje możliwość nieodpłatnego zaopatrzenia się w perukę.

Szpig kostny stale rozmnaża się, tworząc komórki krwi. Jest on podatny na działanie leków chemicznych i w trakcie chemioterapii może zostać uszkodzony. Powoduje to zmniejszenie liczby krwinek czerwonych, białych i płytek krwi, co można wykryć badając pobraną próbkę krwi. Komórki krwi odgrywają istotną rolę w utrzymaniu prawidłowego stanu całego organizmu. Obniżenie liczby krwinek białych, odpowiedzialnych za odporność organizmu człowieka na zakażenia, może zwiększyć podatność na różne infekcje, niekiedy trudne do opanowania nawet antybiotykami. Zmniejszenie liczby płytek krwi, odpowiedzialnych za prawidłowe krzepnięcie, może powodować łatwe krwawienie z nosa, dziąseł, dróg rodnych, łatwe wynacznienie się krwi poza naczynia krwionośne i powstawanie licznych siniaków nawet po niewielkim urazie.

Zmniejszenie liczby krwinek czerwonych prowadzi do anemii i może objawiać się osłabieniem, dusznością, łatwą męczliwością. Dlatego też przed każdym podaniem leków chemicznych, a w uzasadnionych przypadkach również pomiędzy cyklami, aby nie dopuścić do powstania w/w objawów będzie wykonane u Pani (a) badanie krwi.

Leczenie chemiczne nie wpływa w istotny sposób na obniżenie popędu płciowego, a wystąpienie tego zjawiska jest raczej wynikiem stanu psychicznego towarzyszącego leczeniu chemicznemu lub wynikiem ogólnego stanu chorego. Chemioterapia ma jednak wpływ na układ rozrodczy. U kobiet

może wywołać zaburzenia miesiączkowania, polegające na ich nieregularnym występowaniu, zmniejszeniu ich obfitości lub powodować całkowite ich zatrzymanie.

U mężczyzn leczonych chemicznie dochodzi do obniżenia liczby plemników w nasieniu, a niekiedy do całkowitego ich zaniku. W trakcie leczenia chemicznego i przez około 1 rok po jego zakończeniu mężczyźni nie powinni być ojcami.

Wszystkie opisane powyżej objawy niepożądane mają najczęściej charakter przejściowy i obecnie można im skutecznie przeciwdziałać. Również ich nasilenie może, być różne w zależności od rodzaju schematu leczenia, i indywidualnego stanu pacjenta.

O Ś W I A D C Z A M, Ż E:

Zapoznałam (em) się i zrozumiałam (em) powyższą informację dla chorej (go).

Lekarz prowadzący dr .....
udzielił mi wszelkich dodatkowych wyjaśnień, miałam (em) sposobność zadawania pytań i uzyskałam (em) zadawalające odpowiedzi.

Oświadczam, że wyrażam zgodę na proponowane mi leczenie chemiczne.

Data, podpis chorej (go)

Podpis lekarza prowadzącego

.....

.....

1. Zapoznałam (em) się z ulotkami leków.....
2. Zapoznałam (em) się z ulotkami leków.....
3. Zapoznałam (em) się z ulotkami leków.....

Data, podpis chorej (go)

Podpis lekarza prowadzącego

.....

.....

Z uwagi na potencjalną teratogenność cytostatyków, kobiety w wieku prokreacyjnym oraz mężczyźni aktywni seksualnie, których partnerki są w takim wieku, zobowiązują się do stosowania efektywnych metod antykoncepcyjnych (co najmniej dwóch) w okresie chemioterapii oraz co najmniej 3 miesiące po jej zakończeniu.

Pacjentka, która jest lub podejrzewa, że może być w ciąży powinna o tym niezwłocznie powiadomić swojego lekarza prowadzącego.

Data, podpis chorej (go)

Podpis lekarza prowadzącego

.....

.....